

ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

THE SUPERVISORY SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATOR AND THE COMPETENCIES
OF TEACHER UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 8

สุริย์รัตน์ หลิมเล็ก¹

นุชนรา รัตนศิริประภา²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 2) สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 48 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 288 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของอัลฟองโซ, เฟิร์ธ และเนวิลล์ (Alfonso, Firth, and Neville) และสมรรถนะครู ตามแนวคิดคู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการจัดการ และทักษะด้านเทคนิค

2. สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การพัฒนาผู้เรียน การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำครู การบริการที่ดี การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาตนเอง การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน

คำสำคัญ : ทักษะการนิเทศ / สมรรถนะ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were to identify: 1) the supervisory skills of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 8, 2) the competencies of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 8, and 3) the relationship between the supervisory skills of school administrator and the competencies of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 8. The unit of analysis were 48 schools under the Secondary Educational Service Area Office 8. The respondents of each school were 6, consisted of 3 director or vice director or vice director representative, and 3 government teacher with 2 or more years teaching experience, with the total of 288. The research instrument was a questionnaire concerning the supervisory skills of school administrator, based on concept of Alfonso, Firth, and Neville and the competencies of teacher, based on the guide for teacher competency evaluation (current edition) of the office of Basic Education Commission of Thailand. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product - moment correlation coefficient.

The results of this research were as follow:

1. The supervisory skills of school administrator under the Secondary Educational Service Area Office 8, as a whole and as an individual, was at a high level. Ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest were human skills, managerial skills, and technical skills.
2. The competencies of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 8, as a whole and as an individual, was at a high level. Ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest were ethics and integrity of teacher, student development, team work, teacher leadership, service mind, classroom management, self - development, curriculum and learning management, working achievement motivation, relationship and collaborative - building for learning management, and analysis and synthesis and classroom research.
3. The relationship between the supervisory skills of school administrator and the competencies of teacher under the Secondary Educational Service Area Office 8 was found at .01 level of statistical significance which is positive correlated.

Keyword : Supervisory Skills / Competency

บทนำ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนา คนไทยยุคใหม่ ปรับกระบวนการทัศน์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาครู ศึกษานิเทศ และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ โดยการสร้างครูยุคใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ มีใจรัก มีคุณธรรม จริยธรรม เข้ามาเป็นครู ศึกษานิเทศ และปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับมิติการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่นั้น เพื่อให้ครูยุคใหม่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบกระบวนการผลิต และพัฒนาครู ศึกษานิเทศ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน

เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู ศึกษานิเทศ มีปริมาณครู ศึกษานิเทศ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภาวะวิชาชีพที่เข้มแข็งบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู ศึกษานิเทศ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ มีขวัญกำลังใจ อยู่ได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) : 2555) ซึ่งกลไกที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพบุคลากร ได้แก่ การนิเทศ การสอน เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ได้มาซึ่งผลผลิตที่มีคุณภาพ โดยการทำงานร่วมกันระหว่างครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วม ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการนิเทศการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : 2544)

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกและการรายงานผลการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหลายแห่งละเลยการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยสิ้นเชิง สถานศึกษาบางแห่งไม่มีข้อมูล การนิเทศภายในเลย บางแห่งไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ทำให้สถานศึกษาหลายแห่งไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมินด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ในการประเมินคุณภาพของ สมศ. (กรรทอง จิระเชษฐกุล : 2550) ซึ่งงานนิเทศการศึกษาเป็นงานของผู้บริหารในการบริหารงานนั้นผู้บริหารจะต้องทำการพัฒนาครูภายในโรงเรียนควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการพัฒนาวิชาชีพครูภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมในช่วงเวลานี้นับได้ว่าเป็นบทบาทและภารกิจสำคัญที่ทำให้อย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดศักยภาพและประสิทธิภาพสูงสุดของศาสตร์แห่งวิชาชีพความเป็นครู การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นสิ่งที่ท้าทายครูยุคใหม่ในการจัดองค์ความรู้ให้บังเกิดผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับกิจกรรมวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังขององค์กรทั้งระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่จะพัฒนาคน พัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนางานด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การศึกษาช่วยประสานงานและความร่วมมือให้เกิดความเข้าใจอันดี (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ : 2538) ดังนั้น สมรรถนะครู จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ตามแนวนโยบายผลิตและพัฒนาครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีคุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี จากข้อมูลรายการอ้างอิงตัวชี้วัด ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ตัวชี้วัดที่ 1.1.8 ร้อยละของครูผู้สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 สรุปผลการดำเนินการดังนี้ ครูทั้งหมดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีจำนวน 2,631 คน มีครูที่ได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะจำนวน 784 คน คิดเป็นเพียงร้อยละ 29.80 แสดงว่ายังมีครูผู้สอนที่ไม่ได้รับการพัฒนาตามสมรรถนะถึงร้อยละ 70.20 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8, กลุ่มบริหารงานบุคคล : 2556) ซึ่งการที่ครูไม่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ดังกล่าวกันว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะดี

หรือด้อยขึ้นอยู่กับสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร ผู้สนับสนุน และครูว่ามีสมรรถนะมากน้อยเพียงใด (พศิน แดงจวง : 2554) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ข้อมูล ณ วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ได้รับการประกาศผลอย่างเป็นทางการแล้ว จำนวน 34 โรงเรียน ผลการประเมินพบว่า โรงเรียนที่ได้รับการรับรอง มีจำนวน 18 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.94 และโรงเรียนที่ไม่รับรอง มีจำนวนถึง 16 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.06 ซึ่งโรงเรียนที่ไม่รับรองจาก สมศ. นั้น เนื่องจากในตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากคะแนนการทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) (O-NET) ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ สมศ. กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8, กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา : 2555) ดังนั้น ในการพัฒนาครู เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาอาจใช้การนิเทศภายในโรงเรียน ช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
2. เพื่อทราบสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง
2. สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง
3. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและจัดเตรียมโครงร่างการวิจัย โดยการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา และสมรรถนะครู จากเอกสาร ตำรา คู่มือ ข้อมูลสถิติจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงรายงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาจัดทำโครงร่างการวิจัย ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอโครงร่างการวิจัยต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบ และคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ จากนั้นนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล และตรวจสอบความถูกต้อง และขออนุมัติหัวข้อจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลการวิเคราะห์ แปลผล และอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 55 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, 1970 : 608) ได้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 48 โรงเรียน และเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน ไม่เกิน 500 คน 2) โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 501 - 1,500 คน และ 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,501 คน ขึ้นไป

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 288 คน โรงเรียนละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น (X_{tot}) คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของอัลฟองโซ, เฟิร์ธ และเนวิลล์ (Alfonso, Firth, and Neville)
2. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสมรรถนะครูตามแนวคิดคู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอน การดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของอัลฟองโซ, เฟิร์ธ และเนวิลล์ (Alfonso, Firth, and Neville) และสมรรถนะครูตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากนั้นนำผลการศึกษามาสร้างเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบ

ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจน ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า ระหว่าง 0.8 - 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน จำนวน 30 ฉบับ

4. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) (Lee J. Cronbach, 1974 : 161) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .988

5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 48 โรงเรียน โรงเรียนละ 6 คน โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ทำหนังสือเรียนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนให้ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 43 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.58

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะครู วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) (John W. Best, 1970 : 190)
3. การวิเคราะห์ทักษะการนิเทศของผู้บริหาร

สถานศึกษา กับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient) โดยผู้วิจัยได้แปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของประคองกรรมสูตร (2540) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.29 แสดงว่าทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครู มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 - 0.69 แสดงว่าทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครู มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 - 1.00 แสดงว่าทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครู มีความสัมพันธ์กันสูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยจำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 60.08 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 39.92 เป็นผู้ที่มิใช่ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมาคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 27.13 และน้อยที่สุดคือผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.08 ในด้านระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า มีระดับการศึกษาปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 54.26 รองลงมาคือผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 44.57 มีตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียนเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนรองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เป็นข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เช่นเดียวกัน ในด้านประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันไม่เกิน 5 ปี มากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36 รองลงมาคือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6 - 10 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 24.03 และน้อยที่สุดคือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 16 - 20 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 8.14

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการนิเทศของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 8 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไป
เทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ปรากฏผลในภาพ
รวมดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

(n = 43)

ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot})	($\bar{X}$)	S.D.	ค่าระดับ
1. ทักษะด้านมนุษย (X ₁)	4.16	0.41	มาก
2. ทักษะด้านการจัดการ (X ₂)	4.08	0.39	มาก
3. ทักษะด้านเทคนิค (X ₃)	4.07	0.41	มาก
รวม (X_{tot})	4.10	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการนิเทศของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.39)
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
ด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ ทักษะด้านมนุษย
($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.41) รองลงมาคือ ทักษะด้านการจัดการ
($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.39) และทักษะด้านเทคนิค มีค่ามัชฌิม

เลขคณิต น้อยที่สุดคือ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณา
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 0.39 - 0.41 แสดงว่า
ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทาง
เดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ปรากฏผลใน
ภาพรวมดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

(n = 43)

สมรรถนะครู (Y_{tot})	($\bar{X}$)	S.D.	ค่าระดับ
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Y ₁)	4.21	0.35	มาก
2. การบริการที่ดี (Y ₂)	4.32	0.36	มาก
3. การพัฒนาตนเอง (Y ₃)	4.26	0.36	มาก
4. การทำงานเป็นทีม (Y ₄)	4.37	0.37	มาก
5. จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Y ₅)	4.60	0.32	มากที่สุด
6. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Y ₆)	4.25	0.34	มาก
7. การพัฒนาผู้เรียน (Y ₇)	4.39	0.31	มาก
8. การบริหารจัดการชั้นเรียน (Y ₈)	4.26	0.34	มาก
9. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Y ₉)	4.17	0.38	มาก
10. ภาวะผู้นำครู (Y ₁₀)	4.34	0.35	มาก
11. การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Y ₁₁)	4.19	0.36	มาก
รวม (Y_{tot})	4.30	0.32	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.32) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.31) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.37) ภาวะผู้นำครู ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.35) การบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.36) การบริหารจัดการชั้นเรียน และการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.34 และ 0.36) ตามลำดับ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.34) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.35) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.

= 0.36) และการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.38 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient) ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{Tot}) กับสมรรถนะครู (Y_{Tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

(n = 43)

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_7	Y_8	Y_9	Y_{10}	Y_{11}	Y_{Tot}
X_1	.825**	.744**	.684**	.727**	.634**	.697**	.651**	.684**	.739**	.677**	.741**	.766**
X_2	.882**	.790**	.774**	.720**	.593**	.777**	.681**	.732**	.808**	.723**	.832**	.817**
X_3	.883**	.839**	.818**	.801**	.634**	.786**	.746**	.777**	.848**	.771**	.822**	.857**
X_{Tot}	.889**	.815**	.781**	.772**	.640**	.775**	.714**	.753**	.822**	.746**	.822**	.838**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .838$) แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระดับสูง ในลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อพิจารณาทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครู (Y_{Tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในระดับสูงทุกด้าน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้ายคลึงกัน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ดังนี้ ทักษะด้านเทคนิค ($r_{xy} = .857$) ทักษะด้านการจัดการ ($r_{xy} = .817$) และทักษะด้านมนุษย ($r_{xy} = .766$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (X_{Tot}) กับ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Y_1) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .889 ส่วนคู่ ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ทักษะด้านการจัดการ (X_2) กับ จริยธรรมและจรรยาบรรณ

วิชาชีพครู (Y_5) มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .593

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 (X_{Tot}) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่นี้เทศทั้ง 2 ประการ ประการแรก คือ คุณสมบัติของผู้บริหาร ประกอบด้วย เป็นผู้มีความรู้ด้านการศึกษาอย่างกว้างขวาง มีวุฒิทางการศึกษาสูงสามารถที่จะค้นคว้าหาความรู้ และศึกษาต่อในวิชาชีพนั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมากถึงร้อยละ 54.26 นอกจากนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี

ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.53 ประการที่สอง คือ คุณสมบัติประจำตัวของผู้นิเทศ ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นิเทศการศึกษา สามารถเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำแก่ครูได้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านมนุษย (X₁) มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ส่วนใหญ่รู้และเข้าใจบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นิเทศ มีความสามารถในการสื่อสาร ปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้น อุทิศตนเพื่อส่วนรวม สามารถปรับตัวและวางตัวได้เหมาะสม มีความเป็นกันเอง ทำหน้าที่ผู้นิเทศด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติต่อทุกคนโดยเท่าเทียมกัน รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้รับการนิเทศด้วยเหตุและผล สร้างความเข้าใจอันดีกับครู ตลอดจนสร้างขวัญกำลังใจและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน กล่าวชื่นชม แสดงความยินดีด้วยความจริงใจ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศอีกทั้งให้ความสำคัญคำนึงถึงปัญหาและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทกร คัมภีร์พงศ์ (2551) ที่ศึกษาทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ระดับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มากทุกข้อ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชติกร เกียไพบูลย์ (2551) ที่ได้ศึกษาทักษะการนิเทศภายในของผู้นิเทศตามความเห็นของครูโรงเรียนอาชีวศึกษากลุ่มเซนต์จอห์น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการนิเทศด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็น

ว่าผู้บริหารที่มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์สูง ย่อมส่งผลต่อสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้บริหารและครู ทำให้ครูในฐานะผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

2. ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 (Ytot) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วิชาชีพพีชครู ถือเป็นวิชาชีพชั้นสูง บุคคลที่จะมาเป็นครูต้องผ่านกระบวนการสรรหา และสอบคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนได้รับการศึกษาอบรมทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อสามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อบุคคลได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครูแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ได้ดำเนินการวางแผนและจัดอบรมให้แก่ครูใหม่เพื่อการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นครูมืออาชีพ ตลอดจนการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของข้าราชการครูในสังกัดให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง เช่น การประเมินการพัฒนาสมรรถนะครูรายบุคคล เพื่อวัดระดับคุณภาพสมรรถนะของครูที่ได้รับการพัฒนาแต่ละด้านว่าอยู่ในระดับคุณภาพใด เพื่อ การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านนั้น ๆ ต่อไป และจากผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ และความชำนาญในการปฏิบัติงานแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาต่อ ตลอดจนเข้าร่วมการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จึงมีสมรรถนะทั้งในด้านทักษะความรู้ความสามารถ ทักษะคิด ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รวมไปถึงคุณลักษณะส่วนบุคคล ส่งผลให้สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรณคำยอด (2555) ได้ศึกษาสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สรุปผลการวิจัยดังนี้ สมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสหาก นุ้ยโสะ (2555) ได้ศึกษาสมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า สมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Y5) มีค่ามัธยฐาน เลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากอาชีพครูเป็นอาชีพที่สังคมยกย่องในฐานะปณิชนูปถัมภ์หรือแม่พิมพ์ของชาติ และมีความคาดหวังให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจริยธรรมทั้งดงาม ซื่อสัตย์ตรงเวลา อุทิศตนให้กับ การพัฒนาผู้เรียน โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตลอดจนตระหนักในประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความรับผิดชอบสูงต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จริงใจและเห็นอกเห็นใจลูกศิษย์ของตน และพร้อมที่จะช่วยเหลือ ส่งเสริม ปลูกฝัง นักเรียนทุกคนในสิ่งที่ดีงามอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน และยึดมั่นในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพตน ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ถือเป็นตัวกำหนดให้ครูประพฤติปฏิบัติตนไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้สมรรถนะในด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ อินต๊ะวงศ์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลการวิจัยสรุปดังนี้ สมรรถนะที่มีค่าสูงสุด คือ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนราภรณ์ วงศ์พระคุณ (2555) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่าการบวนการพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

นอกจากนี้ยังพบว่า สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้าน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Y₉) มีค่ามัธยฐาน เลขคณิตน้อยที่สุด เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งสำหรับครู คือ การมีทักษะกระบวนการคิด นอกจากนี้ครูต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอ ในการติดตามเรียนรู้เนื้อหาวิชาการ วิชาชีพใหม่ ๆ และวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพ ซึ่งการวิจัยที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการพัฒนาผู้เรียนนั้นเรียกว่า การวิจัยใน ชั้นเรียน

จึงกล่าวได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญ ดังนี้ 1) ช่วยให้ครูได้พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพสูงขึ้น 3) ช่วยให้งานวิชาการของการเรียนการสอนก้าวหน้า มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อเนื่องต่อการจัดการเรียนการสอนของครู 4) ช่วยให้งานวิชาการครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป และ 5) ช่วยพัฒนาตัวครูและวิชาชีพไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากบางครั้งต้องมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ หรือเพื่อแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องพัฒนาความสามารถในการประยุกต์เนื้อหาสาระและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ดังนั้น มาตรการและแนวทางการยกระดับการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของวิชาชีพครู จึงได้กำหนดขึ้นในหลากหลายกลยุทธ์เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ซึ่ง การกำหนดสมรรถนะเชิงวิชาชีพจะเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างประสิทธิภาพในการพัฒนา ศาสตร์แห่งความเป็นครูให้บรรลุผล สอดรับกับสถานการณ์ และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมรรถนะด้าน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนพดลย์ เพ็ชระ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัดโคกทราย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นสมรรถนะที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ อินต๊ะวงศ์ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 สรุปได้ดังนี้ สมรรถนะที่มีค่าต่ำสุด คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อิสหา นุ้ยโสภา (2555) ได้ศึกษาสมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อภิชาติ นิลภาส (2556) ศึกษาความสุขในการทำงานกับ สมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงาน เขตบางพลัด พบว่า การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

3. ผลการวิจัยทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 (X_{tot}) กับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .838$) แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันระดับสูง อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน สนใจในปัญหาและความต้องการของครู ขอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูด้วยเหตุและผล มีทักษะการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน การให้คำปรึกษาช่วยเหลือ การส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ นำข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลไปใช้ประโยชน์ใน การปรับปรุงการนิเทศ และมีทักษะในการใช้รูปแบบ การนิเทศได้เหมาะสม และหลากหลาย อันเป็น การส่งเสริม กระตุ้น และจูงใจให้ครูพัฒนาการเรียน การสอนและที่สำคัญผู้บริหารสามารถใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการในการนิเทศเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาครู ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ด้านการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 5 ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนกำกับ ดูแล นิเทศ การจัด การเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู เพราะผู้บริหารมีความสำคัญต่อการนิเทศการศึกษา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้การดำเนินการนิเทศการศึกษาประสบผลสำเร็จและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับสมรรถนะครูกล่าวคือ ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครู เมื่อผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ย่อมทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นระบบ มีความชัดเจน และต่อเนื่อง โดยการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือครูในด้าน การปฏิบัติงาน การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติตน และปฏิบัติหน้าที่ของครูในสถานศึกษา เพื่อให้ครูปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อครูจะได้พัฒนานักเรียนส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาของชาติ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะ การนิเทศการศึกษามากย่อมส่งผลต่อสมรรถนะครู อยู่ในระดับมาก ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการนิเทศการ

ศึกษาน้อยย่อมส่งผลให้สมรรถนะครูอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ดังนั้นทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูจึงมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับภิญโญ สุทธิพิทยศักดิ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหาร กับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอน ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ นิลภักย์ (2556) ศึกษาความสุขในการทำงานกับสมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัด พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานกับสมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของโจคัม (Jochum) (2005) เรื่อง ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนในการสอนภาษาต่างประเทศในชั้นเรียน ในแคนซัส พบว่า เมื่อมีการนิเทศการศึกษาจากผู้ให้ การนิเทศ ครูมีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดลำดับความสำคัญ และปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนในเรื่องการสื่อสาร ไวยากรณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนภาษาอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาเรื่อง ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ในด้านทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะด้านการจัดการ และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ โดยเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ทักษะการนิเทศด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุด คือ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของบุคคล เพื่อการพัฒนาตามศักยภาพ ทักษะการนิเทศด้านการจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุด

คือ นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน และทักษะ การนิเทศ ด้านเทคนิคที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุด คือ สาธิต การสอนแก่ครูด้วยรูปแบบวิธีสอนและสื่อการสอนใหม่ ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบายส่งเสริมการใช้แผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : ID - PLAN) ในการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อนของบุคคล เพื่อการพัฒนาตามศักยภาพ จากนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ควรสนับสนุนด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำ แผนพัฒนาตนเอง ให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อ ที่ผู้บริหารจะได้นำไปใช้ในการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของ ครู เพื่อดำเนินการโครงการต่าง ๆ ได้ตรงตามความสามารถ และความต้องการของครู อีกทั้งเพื่อจะได้มอบหมายงานได้ เหมาะสมกับบุคคลนั้น เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน โครงการพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อ การเรียนการสอน โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียน การสอน เป็นต้น

ทักษะด้านการจัดการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบายขับเคลื่อนการนิเทศ การศึกษาสู่สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเปิดเผย โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีหน้าที่ ในการกำกับ ดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินการนิเทศ ของสถานศึกษาในสังกัดอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งสถานศึกษา แต่ละแห่งควรจัดทำรายงานผลการนิเทศการศึกษาให้ เป็นปัจจุบันและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายใน สถานศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน ซึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญเป็นทั้งผู้นิเทศ และ ผู้สนับสนุนการนิเทศ ช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติงานด้านการสอน ไปด้วยดีและประสบความสำเร็จ

ทักษะด้านเทคนิค สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการ ฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับทักษะ การนิเทศการศึกษาทั้ง 3 ด้าน โดยเฉพาะด้านเทคนิค เพราะ เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ วิธีการ และเทคนิควิธีในการนิเทศ การศึกษา ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานใน ตำแหน่งปัจจุบันไม่เกิน 5 ปี แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารใหม่ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารควร

ได้รับการพัฒนาทักษะด้านเทคนิค เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมา ถ่ายทอดให้แก่ครูได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิค ของผู้นิเทศ โดยเฉพาะทักษะการสาธิตการสอนให้ครูได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม และมีความหลากหลาย สอดคล้องกับ ความต้องการของครู โดยศึกษานิเทศก์หรือวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็น การเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อที่ผู้บริหารจะได้ เข้าไปช่วยเหลือแนะนำครูในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้ได้รับการพัฒนาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อการปรับปรุง แก้ไขพัฒนาในโอกาสต่อไป

2. ในด้านสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า สมรรถนะครูในภาพรวม อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเฉลย น้อยที่สุด ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน จากนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ควร จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และการทำวิจัยอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้ครูมีความสามารถในการทำความเข้าใจสถานการณ์ ประเด็นปัญหา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ สามารถแยกประเด็น ปัญหาเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบ มองเห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์สำหรับนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อพัฒนาผู้เรียน และสถานศึกษาควรกำหนดลงไปเป็นปฏิทิน ปฏิบัติงานโดยให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อย 1 เรื่อง ต่อ ภาคเรียน เพื่อนำผลการวิจัยนั้นมาปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มี ปัญหา หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตาม กำกับ ดูแล ช่วยเหลือในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความตระหนักในด้านการทำวิจัยให้แก่ ครู เพื่อพัฒนาครูให้มีความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัย ศึกษา ค้นคว้า และพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาด้าน การจัดการ มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครูด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในระดับปานกลาง แต่มีค่าความ สัมพันธ์น้อยที่สุด เท่ากับ .593 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ที่ยังไม่สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้ตามมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรผลักดัน อย่างเร่งด่วน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8

ควรจัดอบรมและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะการนิเทศทั้ง 3 ด้าน ให้แก่ผู้บริหารเพื่อให้มีทักษะการนิเทศที่สูงขึ้น โดยเฉพาะทักษะด้านการจัดการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสมรรถนะครู ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นเช่นเดียวกันสำหรับการพัฒนาจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน หรือโครงการพัฒนาจริยธรรมครูอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ควรจัดทำคู่มือปฏิบัติตนเกี่ยวกับครูที่ดีผู้โรงเรียน ตลอดจนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมจรรยาบรรณครู เช่น ครูสภาให้รางวัล ยกย่อง เชิดชูเกียรติครู สำหรับสถานศึกษาควรจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้เป็นแม่พิมพ์ของชาติ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริม และสร้างความตระหนักในด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อให้ครูเห็นความสำคัญและนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านจริยธรรมแก่ครู และ ยกย่องเชิดชูครูที่ดีให้เป็นที่ยอมรับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ใน การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาหรือสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 หรือในสังกัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรทอง จิระชากุล. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร, 2550.

นพดลย์ เพชระ. “แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแบบ AIC โรงเรียนวัด โลกทราง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3.” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาครู ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมการพัฒนา* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช, 2552.

นราภรณ์ วงศ์พระคุณ. “การพัฒนาสมรรถนะครู โรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงราย.” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาครู ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 2555.

นันทกร คัมภีร์พงศ์. “ทักษะการนิเทศของผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนราธิวาส.” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาครู ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*, 2551.

เบญจวรรณ อินต๊ะวงศ์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 2.” *สารนิพนธ์ ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 2554.

ประคอง กรรณสูตร. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

พทิน แดงจวง. **รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ดวงกมลพับลิชชิง, 2554.

พิรพัฒน์ รุ่งเรือง. “ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1.” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 2553.

ภิญโญ สุทธิพิทยศักดิ์. “พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิ.” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาครู ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์*, 2552.

รัชติกร เจียไพบูลย์. “ทักษะการนิเทศภายในของผู้นำเทศตาม ความเห็นของครูโรงเรียนอาชีวศึกษากลุ่มเขตจ่อหัน.” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเขตจ่อหัน*, 2551.

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อารต์กราฟิก, 2538.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบประกันคุณภาพในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ., 2553.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554)**. สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส, 2555.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา. “รายงานผลการประเมินภายนอก รอบสาม.” 2 พฤษภาคม 2555.

_____. กลุ่มบริหารงานบุคคล. “สรุปผลรายการอ้างอิงตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.” 15 ตุลาคม 2556.

อรรพรรณ คำยอด. “สมรรถนะครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

อภิชาติ นิลภาทย์. “ความสุขในการทำงานกับสมรรถนะข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตบางพลัด.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

อิสหาก นุ้ยโสภา. “สมรรถนะครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2555.

Alfonso, Robert J., Gerald R. Firth, and Richard F. Neville. **Instructional supervision: a behavior system**. 2nd ed . Boston: Allyn and Bacon, 1981.

Best, John W. **Research in Education**. New Jersey: Prentice-Hall, 1970.

Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row, 1974.

Jochum, C. J. “Perceptions of infusing general effective teaching methods in Kansas foreign language classrooms.” Master’s Thesis Curricula. Kansas: Kansas State University, 2005.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities.” **Journal for Education and Psychological Management**. no. 3 (November 1970): 608.

